

# BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLOM.

N:o 1.

Lund Januari.

1843.

## I. Original-Afhandlingar.

### 1. *Fortsatta exkursioner vid sydöstra stranden af Venern; meddelade af Sv. Joh. Lindgren.*

På Kinnekulle förekommer *Valeriana sambucifolia* Mikkan på sandstenslagret ofvan Kesta, och strax vid foten af samma berg på stränderna af den från Husaby mot Venern rinnande bäcken; *Symphytum officinale* L. i mängd inom Österplana by; både hvit- och blå-blommig; *Hypericum montanum* L. vid Brattfors (Mathesius). *Arenaria gothica* Fr. och *Capsella peত্রæa* äfvenledes nedom Österplana; *Draba muralis* vid öfre samdstensafsatsen ofvan Kesta; *Carex cæspitosa* vera! Linn. på första afsatsen af sandstenslagret i ängsmarken omkring den lilla bäcken som nedfaller ofvanför Kesta. *Hypnum catenulatum* Brid. är högst allmän på Kinnekulles röda orthoceratitkalksten, särdeles nedanför Österplana, der den i breda mattor betäcker dett nämnda lagret; *Orthotrichum Floerckii* Hornsch. et Bot. Not. 1842 p. 73 et 147 = *Orthotr. Sturmii* Br. et Schimp. högst ymnig på större rullstenar vid vägen som bär upp till Husaby kyrka; *Orth. cupulatum* Hoffm. flerstädes på S. Ö. sidan af Kinnekulles sand- och kalk-stenslager; *Orth. coarctatum* Palisot ymnig, *crispulum* Hornsch., *Ludwigii* Brid. och *Drummondii* Hook. i Österplana skog Ö. om stenåsen; *Dryptodon leucophæus* Hn. ymnig på rullstenar omkring Husaby, men sällsynt med frukt; *Drypt. ellipticus* Brid. sparsamt på samma ställe. *Dicranum Schreberi* i största mängd i träsket nedanför de urlakade alunskiffer-varphögarna vid Hönstätter. På sandstenslagret mellan Klefva och Kesta träffas också *Hypn. commuta-*

*tum*, *strigosum*, *chrysophyllum* och *moliniforme*, *Mnium affine*, *punctatum* och *serratum* Schwægr.\*), den sistnämnda ymnig och fruktbarande vid bäcken ofvan Kesta, *Bryum cæspiticium* L. verum, i mångfaldiga former på öfre sandstensväggen\*\*), *Bartramia Oederi*, *Dicranum spurium*, *Didymodon capillaceus*, *Weisia recurvata* och *Marchantia commutata* Lindenb. *Tussilago Petasites* L. träffar man vid Källby Komministersboställe nedanför Kinnekulle.

Utom Lidköping finner man vid Stensholmen och flerstädes *Euphrasia micrantha* Reich.; *Sinapis arvensis* siliquis retrorsum hispidis = *Sinapis orientalis* Murr. i linåkrar omkring Degeberg; *Platanthera chlorantha* Cust. på Främjan, och omkring Kathrineberg (Dalman); *Calamagrostis lanceolata* adfin. på ön Räfholmen utanför Degeberg i håligheter fyllda med Sphagnum. *Avenæ elatioris* forma 3-flora, *Avena præcox* Pallas., *Bromus arvensis* L. satus, *Brom. glabratus* = *Brom. molli* adfin. Bot. Not. 1842 p. 55 och *Gymnostomum fasciculare* Hedw. allesamman vid Degeberg. Vid Jerna  $\frac{1}{4}$  mil N. om Degeberg träffar man *Geranium sylvaticum* fl. albo, *Sanicula*, *Alopecurus fulvus* Smith., *Orchis Morio?* *Potentilla rupestris* och *Dentaria*. Vid Kathrineberg förekommer en *Hierochloa borealis* Röm. spiculis glumis que calycinis angustioribus, culmoque foliis radicalibus numerosis subcæspitoso. *Orthotrichum coarctatum* och *crispulum* förekomma här och der i hela orten. Af *Orthotr. crispum* Hedw. har jag deremot icke funnit mera än en enda tufva vid Kathrineberg. *Orth. Sturmii* Br. et Schimp = *O. Floerkii* meum in Bot. Not. etc. träffas här och der bland den stora mängd af *O. rupestre* Schwægr. och *anomalum* Hedw., som ofta bekläder klippor och stenar närmare boningshusen. *Orth. diaphanum* finnes ofta ymnig nog, så väl på trädstammar som på sten.

\*) Min i Bot. Not. 1842 p. 117 (från Kinnekulle &c.) omtalade *Br. stellare* är *Mnium serratum* Schwægr. Den rätta *Br. stellare* Roth. har verkligu, som jag nu väl vet, operculum convexum.

\*\*) *Bryum lacustre* Brid. är tagen vid Uddevalla af Herr Dalman.

Hunneberg, som jag åter haft tillfälle att besöka, är rundt-omkring omgifvet af *Platanthera chlorantha* Cust. = *Platanthera brachyglossa* Bot. Not. 1842 p. 74 och 75; och *Valeriana sambucifolia* Mikan. står såväl p. fl. st. i affallet från berget som vid den bäck som flyter imellan Hunne och Halle och sedan utfaller i Göta elf nedanför Ronnum. *Heracleum sibiricum* L. är hvit- och gul-blommig i en äng mellan Thunhem och Nygård. *Agrimonia Eupatorium* blir i affallet från Hunne, midt emot Bursled, 4 fot hög. *Blechnum spicant* är en raritet mellan de begge bergen. *Hypnum purum* fann jag i mängd, och äfven fruktbarande, nedanför Halleberg något N. om Stora Harfveweden. *Hypn. loreum* fruktificerade ymnigt mellan Halle och Häckleklint. Både ofvanpå och omkring bergen och på öar i Göta elf fann jag på trädens stammar eller greenar *Orth. coarctatum* Palisot, *crispulum* Hornsch., *stramineum* Hornsch. och *leiocarpon* Br. et Sch. Vid Jena qvarn i FFlo pastorat återser man *Dryptodon leucophæus* Hn.; *Orth. Luudwigii* och *Drummondii* återfinnas vid Gräfsnäs. — Jag har anledning att förmoda att *Orchis laxiflora* Lam. finnes omkring Wårnhem.

Den *Platanthera* jag förr ifrån Westergötland anført under namn af *Pl. brachyglossa* är just *Pl. chlorantha* Reich. Jag begick vidare det felet att jag upgaf ståndareknappens rum parallelt isärstående. Föröfrigt vidhåller jag hvad jag derom yttrat. *Ståndareknappen är, genom de snedt isärstående rummen, nedtill dubbelt bredare*, en karakter som jag aldrig sett lidå någon förändring, sedan jag nogare betraktat saken. Men äfven uptill är hos *Pl. chlorantha* knappens rum så vidt åtskilda att en anther af *Pl. bifolia* skulle få ett godt rum dem emellan. Blommorna äro större än hos *Pl. bifol.*; men endast det större mellan antherens rum öppna fältet, synnerligen den öfree afskilda delen deraf, är mera i ögonen fallande grönt, än hvaad af denna färg visar sig hos blommorna af *Pl. bifol.* — Jag tycker därför att man af namnet icke har just synnerlig hjelp att finna rätt på vexten. Blommorna äro alldeles icke utarn lukt. Men den upgiften är sann att lukten är svagare än

hos *Pl. bifol.* — den är långt svagare och äfven olika. Hos *Pl. chlorantha* äro de tre yttre blombladen snöhvita, och det upstående bladet är triangulärt- och bredt-hjertformigt och mycket trubbigt. De tvenne inre upstående hvita eller slutligen up till svagt gröna blombladen äro smalare och längre än hos *Pl. bifolia*. Dessa sistnämnde blomblad äro mer eller mindre conniventia, så att de sammanstöta med spetsarne, men ofta ligger till och med den ena blombladsspetsen ett godt stycke öfver och inpå den andra. Den nedåt alltid gröna läppen är upåt, mot den större öppningen till sporren, ofta dubbelt bredare. Likväl är den stundom ihopknipen tätt vid faux. Den är äfven längre än hos *Pl. bifolia*. Hos den sistnämnde vexten är läppen jemnbred eller på midten något bredare. Hos båda arterna varierar den i längd. Hos *Pl. chlor.* är läppen på undre sidan nedemot spetsen något canaliculerad, men på öfre sidan nästan jemn och utan den uphöjda ribba som förekommer hos *Pl. bifolia*. Hos *Pl. chlor.* har sporren, alltestersom fruktämnet vrider sig, en olika direktion då vexten börjar blomma och då den öfverblommat. Sporren är vidare sammantryckt och nästan tvåeggad med den nedre eggen alltid bredare, mera tydlig och längre up emot blomman gående än den öfre sidans. *Pl. chloranthæ* blad gå mera åt en obovat form. En egenhet hos denna vext är att pollenmassorna lätt utfalla och finnas spridda på flere vextens delar.

*Avena elatior* Linn. är stundom 3-blommig, och har jag då funnit den första och andra blomman försedda med borst, men den tredje blomman borstlös. Den första blommas borst var då fästad längre ned på blomskalet, vid jemnförelse med andra blomman. Första blomman var vidare en hanblomma med rudiment till fruktämne och märken, andra blomman var ensamt honblomma, tredje och minsta blomman var ofta tvåkönad. Är nu den af Afzelius Fil. på Gottland fundna *Avena elatior* typica en flerblommig form med alla blommorna tvåkönade, så har man en stor vinst, då man derigenom kan undvara det artificiella släktet *Arrhenatherum*.

*Calamagrostis lanceolata* adfn.: culmo ramoso, panicula

erecta patente, spiculis subæqualiter sparsis, valvis anguste lanceolatis acuminatis l. in apicem subulatum attenuatis, pilis glumellam superantibus, arista recta sursum scabra definite supra medium dorsi egrediente paleamque parum superante. — Hab. in Vestrogothia in insula petrosa Råfholmen lacus Venern extra Degeberg in fossis Sphagno repletis.

Obs. Rudimentum s. d. floris secundi deest. Arista sub anthesi obscura. Habitus fere *Calam. lanceolatae* sed foliis latioribus culmis magis ramosis aristisque maxime scabris ac primo obscuris differt. Folia etiam plus minus flaccida, rigidiora tamen quam in *Calam. lanceolata*, molliora quam in *Calam. Epigeios*. In hac folia fere stricta, latiora et plus minus glauca. Folia *Calamagr. nostræ* cum levi vento agitata flectuntur, folia *Calam. Epigeios* sunt erecta. In *Cal. lanceolata* valvæ sunt breviores, in *Cal. Epigeios* autem longiores. Maxime *Calamagr. litoreæ* DeCand. adfin. mihi videtur.

*Bromus glabratus* panicula gaudet sub anthesi erecta et patente vaginisque ut in affin. pluribus fere totis clausis. Den skiljekarakter mellan denna och *Bromus mollis*, som i Bot. Not. 1842 p. 56 yttrades vara funnen i ståndarknapparnes olika längd, har jag, vid nogare undersökning, funnit icke vara pålitlig. Hos *Bromus racemosus* L. torde man likväl äfven af ståndarknapparnes längd kunna få ännu en god karakter, hvarigenom denne skiljes från *Brom. pratensis* Ehrh.

En i Vestergötland flerstädes vexande *Hierochloa* skiljer sig i yttre utseendet märkbart från den t. ex. vid Stockholm på Biskopsudden vexande *Hierochloa borealis*. Den vestgötska här basen af strået tufvigt omgifven af flera blad, då den stockholmska kan sägas nästan sakna alla blad på de fruktbärande stråen. Den vestgötska har vidare både mindre småax. och foderskal. Äfven vippornas färg synes vara olika.

Vid erhållandet af Bruchs och Schimpers Bryol. Europ. fann jag genast att deras *Orthotrichum Sturmii* är min *O. Flærkii*. Det är en vext som, efter hvad jag äfven förr anfört, är allmänt nog spridd inom landet. Den vexer på likadana lokaler och ofta på en och samma sten som *O. rupestre*. Orsaken hvar-

före jag fortfarit att kalla den *O. Flærkii* är dels den att Professor Hornschuch t. o. med mundteligen sagt mig att det var hans *O. Flærkii*, dels har jag länge känt en annan vext — se Bot. Not. 1842 p. 147 — som jag tyckte mig finna passa bättre in med beskrifningarne på *O. Sturmii*. Några original-exemplar från Hornsch. eller Hoppe af deras *Orth. Sturmii* har jag aldrig sett. Den af Funck lemnade *O. Sturmii* är troligtvis densamma som min af samma namn. Jag önskar framdeles återkomma till denna sak. Den form af *O. cupulatum* med utdraget fruktskaft som man också kallat *Orth. Flærkii* känner jag mycket väl, och något ditåt finner man vid Husaby kvarnar vid foten af Kinnekulle.

Numera hafva vi då äfven i Sverge de trenne *Orthotricha crispum*, *coarctatum* och *crispulum* som länge gått under det kollektiva namnet *O. crispum*. Den sistnämnda synes imidlertid inom Skandinavien vara den sällsyntaste af de tre nämnda. Utom på de här ofvan anförda vextställena, så har jag funnit *O. coarctatum* vid Upsala och *O. crispulum* utom Stockholm. Ångström har sändt mig *O. coarctatum* äfven från Trondhjem. Det är öfverflödigt att här lemna någon ytterligare beskrifning af dessa tre utmärkta arter. Både Hübener, Schimper o. fl. hafva utförligt och väl beskrifvit dem. Endast det vill jag hafva anmärkt: att färgen hos *O. crispulum*, så väl som hos de andra, varierar efter lokalen i gulgrön, höggrön och till och med svart. Det är så naturligt att det knappt behöfde omtalas. *Orth. crispuli* mindre kapsel är icke heller så starkt färad som *O. coarctati*. *O. crispuli* efter frökastningen blekgula kapsel får slutligen en olika både form och färg än *O. coarctati*. *O. crispuli* calyptra är tydligt både kortare och blekare än *O. coarctati*. De torra bladen äro hos dessa båda arter ungefär lika mycket krökta.

Den från Kinnekulle förr citerade *Timmia bavarica* Hessler är = *T. megapolitana* Hedw. — *T. austriaca*  $\beta$  *alpina* Hartm. Skand. Fl. Ed. 3 är samma vext.

---

## 2. Anteckningar öfver Norges vegetationsförhållander; af Utgifvaren.

Då jag i en upsats i N:r 12 af denna tidskrift för 1842 meddelade några anteckningar rörande Norges vegetationsförhållander, lemnade jag helt och hållet å sido de ormbunkartade. Det är dessa, som jag nu vill taga i betraktande.

Det är känt, att ormbunkarne i allmänhet älska ett klimat, der atmosfären alltjemt är upfylld och mättad med fuktighet, af hvilken omständighet äfven det fenomenet förklaras, att de i allmänhet äro vida talrikare och yppigare på öar än på det deremot svarande fasta landet, äfvensom att enahanda förhållande eger rum med hänseende till kusterna i jemnförelse med de mera inre delarne af samma land, med få ord: de föredraga insular klimat framföre kontinental-klimatet. — Detta allmänna förhållande eger äfven rum i Norge, hvarest ormbunkarne både med hänseende till antalet af arter och individer och med afseende på yppigheten äro vida märkligare i de vestra i grannskapet af hafvet belägna dalarne än i de inre trakterna. Allenast några få arter göra härifrån ett undantag.

Likaledes har man funnit, att dessa vexter i stark progression aftaga ju mera man närmar sig polerna. Detta vitsordas äfven af det sätt, hvarpå de i Norge framtråda, så att sydliga delarne af detta land ega många arter, som alldeles saknas i de nordligaste. Sålunda uptager Lessing i sin förteckning öfver de af honom i Lofodden anmärkta arter allenast *Polypod. vulgare*, *Aspid. filix fem.* och *fragile*, *Blechnum crispum* samt *Botrych. Lunaria*.

Se vi på arternas antal, så är ormbunkarnes familj inom Norge, relativt till andra vextfamiljer, ganska fattig. Fästar man deremot afseende på individernas antal, kan den mäta sig med större delen bland öfriga. Ty nästan alla arter bland *Filices* framte, på de ställen der de förekomma, en stor mängd individer och åtskilliga bland dem tyckas vilja utestänga alla andra vexter. De äro i hög grad sällskapslika vexter.

För att närmare framställa ormbunkarnes vegetationsförhållander inom Norge, vill jag här särskildt upräkna alla hithöran-

de vexter, som förekomma inom Norge, samt vid hvardera bland dem anföra de trakter, hvarest de, så vidt jag känner, hittills blifvit anmärkta, hvarvid jag måste beklaga att den af Lund i dess *reise gjennem Nordland og Finmarken* lemnade förteckning på Vestfinmarkens flora icke uptäger de nu ifrågavarande vexterna.

*Polypodium vulgare* L. Allmän i hela Norge, aftager dock mot norden, der den sträcker sig åtminstone till Alten och Lyn-gen. På fjällen går den blott sällan öfver björkgränsen.

*P. phegopteris* L. Äfvenledes allmän ända till Kistrand i Finnmarken; går på fjällen ungefär likaså högt som föregående. Lessing uptäger hvarken denna eller följande tvenne arter i sin förteckning öfver Lofodens vexter.

*P. dryopteris* L. I alla trakter af Norge till Hopseidet i Finnmarken. Går på fjällen ej så högt som föregående.

*P. calcareum* Sm. I Norge, så vidt jag känner, allenast anmärkt kring Ringebo i Gudbrandsdalen. — Äfven i Sverge förekommer den allenast på några spridda ställen.

*P. alpestre* Hoppe. Allmän på hela Heckfjeld i Kristiansands stift; mellan Voss och Vig, på Balestranden och i Justedalen i Sogn; kring Jølster i Söndfjord af Bergens stift; på Fillefjeld och vid Vang i Valders af Kristiania stift. Den stiger på fjällen öfver björkregionen och börjar egentligen att förekomma ofvan gränsen för det mycket liknande *Aspid. filix femina*. Den synes hufvudsakligen trifvas och frodas i de vestliga trakterna; sålunda har jag knapt någorstädes sett den så stor och frodig, som på Balestrandens fjäll eller i sådan massa som på Heckfjeld. I Romsdalen anmärkte jag den icke, ej heller på Dovrefjeld eller vid Lom, men förefinnes här troligen då den närmare eftersökes, helst den inom Sverge hittills endast är anmärkt på fjällen i Herjedalen och Luleå Lappmark.

*Aspidium Lonchitis* Sw. Förekommer på flera ställen längs kusten från Kristiania-trakten ända till Porsanger i Finnmarken, ehuru den i flera trakter tyckes alldeles saknas. Äfven i de inre delarne af landet vexer den, såsom i övre Telemarken, Valders;



Dovre o. s. v. På fjällen stiger den ungefär till björkgränsen. — I Sverige saknas den söder om Vestmanland och Dalsland.

*Asp. Thelypteris* Sw. Endast anmärkt i lägre delen af sydostliga trakten, såsom omkring Kristiania, i Romerige och på Hedemarken. — Äfven i Sverige håller den sig hufvudsakligen i den östra delen till Gestrikland.

(Fortsättes.)

## II. Korrespondens.

1. Troligen hafva alla botanister som besökt Gottland, sett eller hört omtalas den märkvärdiga vext på Thorsburgen, som alltid visat rotblad, men ännu ej blifvit sedd blommande. Dessa blad insamlades äfven 1840 af mig och hemfördes jemte rotstånd, hvilka sednare nedsattes i trädgård, men gingo ej till. Efter detta upgaf jag allt hopp att med någon säkerhet kunna få afgjort hvad vext nämnde blad mände tillhöra, isynnerhet som hvarje botanist, som haft tillfälle se desamma, om dem haft sin egen och från andras oftast vidt afvikande åsigt. Men då jag för en tid sedan genomgick en samling vexter från Danmark, och utbredde de i densamma befintliga vackra och fullständiga exemplar af *Ajuga reptans*, igenkände jag genast i dess rotblad de omtvistade Thorsburgerbladen. Efter en noggrann jämförelse mellan båda, kan jag ej tveka att anse Thorsburgerbladen tillhöra nämnda växt. — *Ajuga reptans* upgifves växa på våta och fuktiga ställen, och då den Gottländskas vextplats (åtminstone så vidt jag kan påminna mig) just är af motsatt beskaffenhet, skulle kanhända deraf densammans beständiga rotbladstillstånd kunna förklaras. C. F. Nyman.

2. Numera anser jag mig hafva aflägsnat de svårigheter, som vidlådade min uppställning af vexterna i naturliga familjer. Klasserna hafva vunnit fulländning genom särskiljande af de olika corollæ-formerna: *corolla gamopetala* (corollifloræ) är endast den som har en af ring begränsad tub (en art torus); sådan finnes icke hos någon af de till öfriga klasser hörande monopetalæ, t. ex. Ericinæ, Portulacæ, &c., der den kallas *c. syn-*

*petala*. *Cor. polypetala* har 3 former: *c. schizopetala*, *pleuropetala* (såsom hos *Polygala*, *Leguminosæ*) och *synpetala*. — Våra *Campanulæ* skulle göra enda undantaget; men de, som hafva germen liberum, hafva ock tydlig pip. — Några omflyttningar blifva nödvändiga: *Campanulaceæ* komma till *Semifloræ*, analoga med *Trihilatæ* bland *Discifloræ*; *Hesperideæ* (bildningen alldeles sådan som vår *Nymphæa*) och *Polygaleæ* till *Basifloræ*, *Ericineæ* till *Torifloræ*; insertio staminum hos dem är alldeles samma som hos *Leguminosæ*. — Genom ett nogare urskiljande af de olika frukttyperna hafva ordningarne vunnit fulländning. Jag har alltid ansett de synkarpiska innefatta en sammanblandning af flere olika, hvilka det nu lyckats mig att klart särskilja. Utom utriculi &c. skiljas följande fem fruktsorter och fem ordningar i hvarje klass: 1. *Holocarpæ*: carpophylla valvata; placenta centralis. Karpofyllerna med kanterna sammanvexta skiljda från placenta. Men placenta kan bilda skiljeväggar, såsom hos *Plantago*, *Caryophylleæ*, *Polemoniæ* &c.; men dessa äro då fästade på karpofyllernas midt, och frön i alla fall fästade in angulis centralibus. (Att *Polygaleæ* höra hit visa påtagligen *Trigonia* och *Stachyurus*; *Impatiens* hörer äfven uppenbart till *Polygalæ* typ). — 2. *Syncarpæ*: placenta i centern, men karpofyllerne i kanten inböjda och vanligen sammanvexta med placenta, hvarigenom kapseln blir flerrummig (såsom hos *Ericææ*, *Solanaceæ*, *Hypericinæ* etc.). Stiftet alltid i centern och ett enda. Dissepimenta alltid af de inböjda karpofyllernes kanter och derföre ej såsom hos *Holocarpæ* fästade på valvlernas midt. Om än karpellerna slutligen skulle åtskiljas, såsom hos *Borragineæ*, äro dessa dock synkarpiska för den enkla centrala stylus. — 3. *Pleurocarpæ*: motsvara *holocarpæ*, men placenta äro ej samlade i centern, utan på valvlernas sidor, ryggnerf eller kantnerf, såsom hos *Viola*, *Gentiana* o. s. v. Hit höra alla med placenta parietalis eller suturalis. — 4. *Schizocarpæ*: desse stå till *pleurocarpæ* i samma förhållande som *holocarpæ* till *syncarpæ*; men här skiljer sig hvarje karpellarblad och divergerar, hvarföre styli discreti blifva en osviklig karakter för dessa från *syncarpæ*. Hit höra

bland vexter germinifera alla polygyniska, såsom *Rubiaceæ*, *Umbelliferæ*, *Philadelphus*, *Saxifrageæ*, *Droseraceæ*, etc.

5. *Gamocarpæ*: dessa ega rum då föregående slag äro innesluttade inom ett epicarpium, bildadt af torus, såsom hos *Synantheræ*, *Hesperidæ*, *Musaceæ*, *Bromeliaceæ*, *Verbenaceæ*, o. s. v.; finnas sällan i vår flora, men äro desto allmännare i de tropiska länderna. — Egentligen äro alla fructuifera gamocarpiska, men de polygynæ räknas till schizocarpæ. — Alla nu upptagna slag äre mycket lätta att åtskilja; men pleurocarpæ kunna uppkomma genom felslående af så väl schizocarpæ som syncarpæ. Då blott en karpell finnes, kan man ej afgöra om den uppkommit typiskt af en schizocarpisk eller syncarpisk; dessa måste samtliga räknas till pleurocarpæ, t. ex. *Leguminosæ*, hvilkas närmaste släktningar *Moringiæ* och *Fouquieriaceæ* hafva placentera parietales in medio carpophyllorum. *Moringa* synes vera en regulier leguminosa, liksom *Taceæ* reguliera orchideer. — Jag låter nu trycka en *Clavis in familias naturales*, hvarti upptagas alla Endlichers ordningar och underordningar med citation af pagina i dess arbete.

E. Fries.

### III. *Anmälan af nionde fasciklen af Herbarium normale,* af E. Fries.

Då i denna tidskrift anmärkningar blifvit framställda öfver den fördröjda utdelningen af 7:de fasciklen, anser utgifvaren sig böra lemna följande uplysningar:

De under loppet af hvarje sommar insamlade vexter (utom hvilka alltid ett betydligt förråd finnes af flera år förut insamlade) insändas vanligen i Oktober eller November. Sedan dessa blifvit granskade och ordnade tryckes conspectus och etiketterne sednast i *December*. För dem som önska äro dessa då att tillgå; men sedan vidtages det besvärligaste och mest tidsödande, utläggandet, fästandet af vexterna, ordnandet och reviderandet af hvarje fascikel. Derfor har sällan någon fascikel blifvit färdig till allmän utdelning förr än i Februari eller Mars, ty de som

för insamlande af vexter ega friexemplar (och dertill åtgå mer än hälften emot dem som säljas) hafva anspråk på de först färdige. Endast af tredje fasc. bereddes hela uplagan på en gång och kringsändes till samtliga subskribenter i början af 1837, men då hälften icke uttog sina exemplar och dessas af- och åter-sända medförde ny förlust, hafva sedermera icke exemplar afsändts utan speciel requisition och efter upgjord liquid för de redan erhållne exemplaren. Till aflägsnare orter kunna exemplaren dessutom först försändas med öppet vatten.

Genom hopade viktigare göromål och långvarig sjuklighet blefvo 6:te och 7:de fasciklarnes *allmänna* utdelning fördröjd till följande sommar. Under tiden hade olyckligtvis *Euphorbia Cyparissias* (insänd af Mag. Ringstrand) och ett par andra vexter blifvit förderfvade, hvarföre *conspectus* måste omtryckas och andra vexter införas. Detta förklarar skiljaktigheten mellan den först i Bot. Not. införde *conspectus* och de sedermera utdelade fasciklarne.

Man torde med skäl undra att utgifvaren icke afstår från ett så otacksamt företag, förenadt med oberäknelig tidsspilla och pekuniär förlust, då icke ens papper och tryckningskostnaderne ersättas, men han är för sin del öfvertygad att *för framtiden* något viktigare företag för Svenska vegetationens kändedom ej hittills skett, och skall derföre icke afstå förr än det upnått högsta möjliga fullständighet. Också återstå nu mera ytterst få kritiska vexter, så att med tionde fasciklen samlingen kan afslutas, hvarjemte skall följa ett allmänt register öfver hela samlingen. De nya upptäckter som sedermera ske, kunna lemnas i supplement-dekader, hvarigenom svenska floran erhåller ett arkiv, sådant något annat land svårligen kan upvisa. Med synnerlig ledsnad har Utgifvaren erfarit, att man skingrat samlingen för att fördela exemplaren i enskilda samlingar; i så fall skulle utgifvaren *helst neka utlemna exemplar*, emedan samlingens hela värde och den upoffring som deruppå är nedlagd blifva förspilde.

*Conspectus* till 9:de fasciklen öfversändes härjemte till införande i Bot. Not. — Emot insändande af liquid, besörjer *Bok-*

*handlare Hörlin i Upsala distributionen af de exemplar, som requireras.*

*Conspectus Fasciculi noni s. 1842.*

*Synantheræ:* 1. Hieracium umbellatum Linn. 2. H. boreale Fries. (var.) 3. H. laevigatum Willd. 4. H. Prenanthoides Vill. 5. H. vulgatum Fries (basifol.) 6. H. cymosum v. fallax Fr. 7. H. dubium L. 8. H. pilosella L. (varr.)

*Boragineae:* 9. Echinosperrnum deflexum Lehm. 10. E. Lappula v. squarros. Koch.

*Labiatae:* 11. Mentha silvestris Aucet. 12. M. rotundifolia L. 13. Ajuga reptans L.

*Solanaceae:* 14. Solanum nigrum v. humile Fr.

*Personatae:* 15. Verbascum seminigrum Fries. 16. Pedicularis lapponica L. 17. Euphrasia officinalis v. montana Fr. 18. E. off. v. nemorosa Pers.

*Gentianeae:* 19. Gentiana nivalis L. 20. G. campestris v. chloraefolia K.

*Cruciferae:* 21. Brassica campestris L. 22. B. rapa L. 23. B. tenuifolia Fr. 24. Lepidium latifolium L. E. L. affine, Ledeb.

*Ranunculaceae:* 25. Thalictrum flavum L. 26. Th. Kermense Fries. 27. Batrachium aquatile v. pantothrix K. 28. B. marinum, n. sp. 29. B. circinatum. Ranunc. Sibth. 30. Ranunculus glacialis L.

*Tiliaceae:* 31. Tilia vulgaris Hayn. 32. T. parvifolia Scop.

*Geraniaceae:* 33. Geranium phaeum L. 34. G. pyrenaicum L.

*Caryophylleae:* 35. Lychnis alpina L. 36. L. affinis I. Vahl. 37. Melandrium noctiflorum Fries. 38. Cerastium latifolium L. 39. Möhringia lateriflora Fenzl. 40. Sagina saxatilis Wim.

*Elatineae:* 41. Elatine Hydropiper L.

*Succulentae:* 42. Bulliarda aquatica. Tillaea L. 43. Sedum sexangulare L. 44. Saxifraga nivalis L.

*Pomaceae:* 45. Crataegus Oxycantha L.

*Senticosae*: 46. *Rosa tomentosa* Smith. 47. *R. pomifera* Herrm. 48. *R. alpina* L. 49. *Rubus Wahlbergii* Arrh. 50. *R. corylifolius* Sv. Bot.

*Leguminosae*: 51. *Phaca frigida* L. 52. *Trifolium agrarium* L. 53. *Tr. procumbens* L. 54. *Tr. filiforme* v. *multifl.* Fr.

*Ericineae*: 55. *Rhododendrum lapponicum* W. 56. *Pyrola media* Sw.

*Polygonaeae*: 57. *Rumex conglomeratus* Schreb. 58. *R. acutus* L.

*Betulineae*: 59. *Betula alba* v. *lobulata* Anders.

*Salicineae*: 60. *Salix pentandra* L. 61. *S. fragilis* v. *decipiens* Koch. 62. *S. reticulata* L.

*Ceratophylleae*: 63. *Ceratophyllum submersum* L. 64. *C. demersum* L.

*Orchideae*: 65. *Calypso borealis* Salisb. 66. *Gymnadenia Conopsea* v. *odorata* Fr. 67. *G. conops.* v. *inodora* Fr. 68. *G. con.* v. *densiflora* H:n.

*Juncaceae*: 99. *Juncus maritimus* Lam. 70. *J. effusus* L. (var.) 71. *J. bulbosus* L.

*Potamogetoneae*: 72. *Potamogeton fluitans* Roth. 73. *P. nigrescens* Fries. 74. *P. praelongus* Wulf.

*Cyperaceae*: 75. *Carex panicea tumidula* Laest. 76. *C. glauca* Scop. 77. *C. paludosa* Good. 78. *C. riparia* Curt. 79. *C. filiformis* L. 80. *C. acuta* v. *fluvial.* H:n. 81. *C. vulgaris* v. *leucocarpa* Fr. 82. *C. hyperborea* Drey?. 83. *C. vulpina* L. 84. *C. muricata* L. Good. 85. *C. chordorhiza* Ehrh. 86. *C. nardina* Fries.

*Gramineae*: 87. *Agrostis canina* L. a. b. 88. *Avena elatior* L. 89. *Catabrosa aquatica* Pal. 90. *C. algida* Fries. 91. *Glyceria aquatica* Whlhb. 92. *G. pendulina* Laest. 93. *Poa pratensis* L. varr. 94. *Festuca litorea* Whlhb. 95. *F. silvatica* Vill. 96. *F. erecta* Wallr. 97. *Triodia decumbens* Pal. (var.)

*Filices*: 98. *Aspidium cristatum* Sw. 99. *Asplenium Breynii* Retz.

*Characeae*: 100. *Chara baltica* Fries.

*Obs.* Variæ plantæ pro hoc fasciculo jam collectæ ad me nondum pervenerunt, ut *Valeriaua sambucifolia*, *Archangelica litoralis*, *Lychnis affinis* c. fl. *Carices* e. s. p. in sq. exhibendæ. Upsalïe d. 16 Dec. 1842.

#### IV. Hvarjehanda.

1. Kanslern för Lunds Universitet har under den 17 Dec. sistlidet år stadgat, att Botanicæ Demonstratorn vid nämnde universitet skall öfvertaga undervisningen i botanik för medicine och farmacie studerande samt examinera i medico-filosofiska och farmaceutiska examina; äfvensom att han, under Professorns in-seende, skall utöfva den speciela vården öfver botaniska trädgården med dertill hörande anläggningar, införskrifva vexter och frön, samt tillse deras behöriga kultur och bestämmande, egande han att mot redovisningsskyldighet lyfta och använda trädgårdens årliga anslag.

2. Man har nu snart att vänta fortsättningen och slutet af Prof. Fries's Mantissa Novitiarum Floræ Suevicæ tertia.

3. Magister Areschoug har nu utgifvit 3 fascikeln af *Algæ Scandinavicæ exsiccatae* innehållande följande arter: *Dejsseria sanguinea* Lamour., *Bonnemaisonia asparagoides* Ag., *Chylocladia clavellosa* Hook., *Rhodomela subfusca* Ag., *Ceramium rubrum* Ag., *Dasya coccinea* Ag. var. *tenuis*, *Polysiphonia Brodiaei* Grev., *P. patens* Gr., *P. roseola* Grev., *P. pulvinata* Gr., *Fucus nodosus* L. var., *Desmarestia aculeata* Lamour., *Laminaria saccharina* Lamour. junior, *L. digitata* Lamour., junior, *Gloiosiphonia capillaris* Carmich., *Chordaria divaricata* Ag., *Mesogloia Zosteræ* Aresch., *M. vermicularis* Ag., *Dictyota dichotoma* Lamour., *Punctaria undulata* J. Ag., *Elichista stellaris* Aresch., *Ulva crispa* Lighth., *U. furfuracea* Fl. Dan., *Trentepohlia pulchella* Ag., *Bulbochæte setigera* Ag., *Ectocarpus tomentosus* Lyngb., *Conferva uncialis* Lyngb., *C. gracilis* Harv., *C. rivularis* L., *C. zonata* W. et M., *Lyngbya*

*lutescens* Liebm., *Calothrix involvens* Aresch., *C. distorta* Ag.,  
*Oscillatoria limosa* Ag.

4, I tyska journaler annonseras en ny »*Botanische Zeitung*», hvilken redigeras af Professorerne Schlechtendal och Mohl, och skall utgifvas i Nordhausen.

### Rättelser.

Utom de i Bot. Not. 1842 N:r 12 antecknade rättelser, hafvan följande blifvit anmärkta:

N:r 1	sid. 4 rad. 8 står:	demonstrationer	läs:	demonstrationer.
N:r 2	„ 17 r. 2 nedifr.:	Herb. Norm. V. n. 3.	läs:	Herb. N. V. n. 5.
	„ 20 r. 4 nedifr.:	H. N. n. 13.	läs:	H. N. VII. n. 14.
N:r 3	„ 48 r. 1 nedifr.:	Råbäcka	„	Råbäck.
	„ 49 r. 6 opifr.:	Sauter	„	Böckeler.
N:r 5	„ 81 r. 15 nedifr.:	samlade	„	framlade.
	„ 82 r. 18 opifr.:	Valseneds	„	Valsneruds.
	„ 82 r. 6 nedifr.:	Sommarn	„	Sommarro.
	„ 84 r. 7 opifr.:	n. 210	„	219.
	„ „ r. 10 nedifr.:	Rådetorp	„	Rådetorp.
	„ 85 r. 12 opifr.:	Vasnum	„	Visnum.
	„ 86 r. 13 „	i	„	vid.
N:r 10	„ 170 r. 14 „	Melanthium	„	Melandrium.
N:r 12	„ 205 r. 8 „	binevis	„	binervis.
Lit. Bl.	„ 49 r. 17 „	7 arken	„	3 arken.

Af BOTANISKA NOTISER utkommer ett ark hvarje månad, hvarjemte åtminstone 3 eller 4 ark Literaturbihang under årets lopp komma att lemnas. Några särskildta bibang för lokalfloror komma måhända framdeles att utgifvas. Requisitioner insändas till *Gleerupska bokhandeln i Lund*, hvarest utdelningen hädanefter sker och der äfven de föregående årgångarne kunna erhållas. — Prenumerationsafgiften för närvarande årgång är på nämnde ställe äfvensom hos de flesta bokhandlare i riket 1: 32 B:ko; på postkontoren tillägges postarvode. — Insända bidrag, hvilka med tacksamhet mottagas, adresseras till Akad. Adj. A. E. Lindblom eller till Red. för Botaniska Notiser.